

CHƯƠNG V

BÌNH CHỌN THI ĐUA

hay

MỘT, HAI, BA : SỐ CHẴN RA KHỎI HÀNG

Thông báo ngày 30 – 5 – 1989 của Ban Bí thư có nhiều đoạn khẳng định về tính đúng đắn của vụ án và mức án đối với một số người, như :

- “... xử đúng người đúng tội, đúng pháp luật, tập trung vào đối tượng chính là Dương Văn Ba...”

- “... Mức án đối với Dương Văn Ba và Lê Văn Bình (tức Năm Hạnh) nguyên Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban Nhân dân Tỉnh Minh Hải, là đúng...”

Thi hành chỉ thị của Ban Bí thư, Ban chấp hành Đảng bộ tỉnh Minh Hải, sau cuộc họp 2 ngày 6 và 7/6/1989 và sau khi nghe thông báo đầy đủ về phiên tòa đã ra thông báo “nhất trí cao về tính chất đúng đắn và kết quả cơ bản tốt của phiên tòa là rõ ràng, không thể phủ nhận ... Mức án đối với các can phạm nói chung là đúng, kể cả đối với Dương Văn Ba. Đối với Lê Văn Bình, người trực tiếp chỉ đạo Công ty Cimexcol, người ký vào các văn bản cụ thể có nội dung sai trái, lừa dối cơ quan quản lý kinh tế của Nhà nước, tạo nhiều sơ hở cho Dương Văn Ba và đồng bọn lợi dụng, gây hậu quả nghiêm

trọng về nhiều mặt, mức án như thế là đúng... (trích thông báo ngày 20/6/1989, số 99/TB-TU của Ban chấp hành Đảng bộ tỉnh Minh Hải).

Tại diễn đàn Quốc hội, kỳ họp thứ 4, khoá IX, (đầu năm 1994, sau khi có một loạt bài báo nêu lên những bằng chứng về nhiều bê bối trong “hậu vụ án Cimexcol” và đề nghị xét lại toàn bộ vụ án, ông Phạm Hưng, Chánh án Toà án Nhân dân tối cao, để trả lời chất vấn của bà Nguyễn Hồng Minh, Đại biểu Quốc hội (Minh Hải), đã tuyên bố :

“Với những chứng cứ hiện có trong hồ sơ, một lần nữa chúng tôi xin báo cáo với Quốc hội vụ xét xử vụ án ở Công ty Cimexcol Minh Hải tại bản án sơ thẩm đồng thời chung thẩm từ ngày 14 đến 22/4/1989 là đúng”.

...“Tuy nhiên, theo điều 263 của Bộ Luật hình sự tố tụng quy định về kháng nghị tái thẩm, chúng tôi đề nghị đồng chí Viện trưởng Viện kiểm sát Nhân dân tối cao xem xét những tài liệu các báo nêu ra và những tài liệu do một số người bị kết án trong vụ án Cimexcol... Nếu có căn cứ là việc điều tra trước đây không chính xác, dẫn đến xét xử không đúng thì kháng nghị theo trình tự tái thẩm để Ủy ban Thẩm phán Toà án Nhân dân tối cao xét xử lại. Ngược lại, những thông tin trên báo về vụ án nói trên không chính xác cũng cần được xử lý theo quy định của Luật báo chí. Đối với tiêu cực của “hậu Cimexcol” chúng tôi đề nghị các cơ quan có trách nhiệm ở địa phương giải quyết theo chức năng”. (Trích báo Tuần Tin Tức số 1 (559) ngày 27/12/1993 – 02/01/1994).

Đề nghị trên đây cho đến nay chỉ có một tiếng vang duy nhất là loạt bài của nhà báo Vi Trăn trên báo Tuần Tin Tức về “hậu vụ án Cimexcol” đã được giải thưởng báo chí toàn quốc của Hội Nhà báo Việt Nam năm 1994. Và ông Chánh

án Toà án Nhân dân tối cao thì vẫn tiếp tục khẳng định vụ án Cimexcol Minh Hải đã “*xử đúng người đúng tội, đúng pháp luật*” trong cuộc họp “*đối chất lịch sử*” trước Thường trực Bộ Chính trị và Thường trực Ban Bí thư (nhiệm kỳ VII) ngày 9/3/1994 tại TP. Hồ Chí Minh. Ông cũng đã khẳng định là “*chính Lê Văn Bình đã nhận tội trước toà*”...

Và cho tới nay những khẳng định và đề nghị trên đây, như một thử thách thức, vẫn song song tồn tại, cùng với những đánh giá trái ngược của ngày càng nhiều cán bộ, đảng viên và quần chúng, mà điển hình là bức thư đề ngày 26/6/1989 của một số đại biểu Quốc hội tỉnh Minh Hải, trong đó có đoạn viết về Lê Văn Bình là :

“*Dưới cách nhìn của phần lớn cán bộ đảng viên và nhân dân trong tỉnh, dù Lê Văn Bình có trực tiếp quyết định và ký một số văn bản cho phép Cimexcol hoạt động nhưng không thể vượt qua nguyên tắc tập thể lãnh đạo. Vì vậy những khuyết điểm của Cimexcol, những quyết định trực tiếp của Lê Văn Bình là trách nhiệm chung của Thường trực tỉnh, Ủy ban Nhân dân tỉnh, không thể coi đó là tội cá nhân... Dư luận cho rằng... xử Lê Văn Bình như vậy không phù hợp với nguyện vọng của nhân dân..., không rút ra một bài học thích đáng cho những đồng chí lãnh đạo khác có cùng hoàn cảnh và trách nhiệm... Trái lại gây không khí nặng nề, kìm hãm tự chủ...*”

Nhưng Lê Văn Bình đã bị kết những tội gì và đã bị xét xử ra sao ?

Bản án số 01/HS/SCT ngày 14-22/4/1989 của toà án Nhân dân tối cao, trước khi kết luận : “*Lê Văn Bình (tức Năm Hạnh) phạm tội thiếu trách nhiệm gây hậu quả nghiêm trọng*” và “*áp dụng điều 220, điều 45 khoản 1 và 2, điều 44 Bộ Luật Hình sự, xử phạt Lê Văn Bình một năm tù treo, thời*

hạn thử thách là một năm kể từ ngày tuyên án, giao lại cho UBND Tỉnh Minh Hải và UBND Phường 1 Thị xã Bạc Liêu theo dõi giáo dục...” đã nhận định như sau. (trích dẫn từ trang 44 của bản án) :

Lê Văn Bình (tức Năm Hạnh) với cương vị là Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Minh Hải (từ tháng 9/1983) sau là Chủ tịch UBND tỉnh (từ tháng 9/1986), là người trực tiếp chỉ đạo các hoạt động của Cimexcol – Minh Hải.

Lê Văn Bình đã có các hành vi thiếu trách nhiệm :

“**Bị cáo biết rõ đoàn xe chuyên dùng hợp tác của Dương Văn Ba** sau 18 tháng hợp đồng kéo gỗ ăn công với Minh Hải đến cuối năm 1980 đoàn xe này phải giao lại cho Nhà nước quản lý, nhưng hết thời hạn cam kết Ba lờ đi không giao, mặc dù có lần đưa ra Thường trực UBND tỉnh bàn, nhưng vẫn không giải quyết dứt khoát để nhập những tình trạng công tư kéo dài, dẫn đến việc Dương Văn Ba dùng thủ đoạn gian dối bán đoàn xe thuộc Nhà nước quản lý, lấy tiền bỏ túi riêng, gây thiệt hại lớn cho Nhà nước.

“**VIỆC SỬ DỤNG QUOTA LÀO** trái phép của Dương Văn Ba bằng các thủ đoạn gian dối trong xuất nhập khẩu, Lê Văn Bình đã biết nhưng đã ký các giấy tờ của UBND tỉnh Minh Hải xác nhận hàng xuất nhập là của Lào nhưng thực tế là hàng của Việt Nam, tạo điều kiện hợp thức hoá cho Dương Văn Ba và các đồng phạm thực hiện tội phạm, gây hậu quả nghiêm trọng ở địa phương. Trước phiên toà Lê Văn Bình chưa nhận rõ tội lỗi của mình, cho rằng hoạt động của Cimexcol đã đem lại lợi lớn cho Minh Hải, nhưng các bị cáo Dương Văn Ba, Nguyễn Quang Sang và nhiều bị cáo khác lại thú nhận những hoạt động trái phép của bọn chúng đã gây ra rất nhiều tác hại cho tỉnh Minh Hải. Thực tế những cái lợi mà

Lê Văn Bình nêu lên là Cimexcol đã đem lại cho Minh Hải không lớn so với những tai hại mà Dương Văn Ba đã gây nên. Số tiền trên 5 triệu đô la nợ nước ngoài và Généralimex, nhân dân Minh Hải phải gánh chịu một thời gian dài mới có thể thanh toán được chứ không phải dễ dàng thanh toán được nhanh chóng như nhận xét của Lê Văn Bình, Dương Văn Ba và bào chữa viên trước phiên tòa hôm nay.

“TRONG VIỆC SỬ DỤNG DƯƠNG VĂN BA, mặc dù có một số cán bộ phản ánh về cách làm ăn sai trái của Dương Văn Ba, trong đó có cả anh Trang Thanh Khả viết không đề ngày vào tháng 10/1984 (Bút lục số 84, 85 tập chính) có một số đoạn nói Dương Văn Ba đã dùng tiền bạc vật chất mua chuộc số người ở Công ty gỗ, đưa người ăn cắp với mình vào Công ty, là kẻ “ném đá giấu tay”.v.v... Cuối năm 1984 Ban Bí thư Trung ương có điện gửi Tỉnh ủy và UBND tỉnh Minh Hải lưu ý việc sử dụng Dương Văn Ba, nhưng một số cán bộ chủ chốt trong Tỉnh ủy, trong đó có Lê Văn Bình không tích cực kiểm tra, phát hiện sai trái, kịp thời sửa chữa. Trong bản tự phê ngày 22/10/1988 ông Đoàn Thành Vị nguyên Bí thư Tỉnh ủy đã phải nhận “tôi tin vào Đ/c Ba Hùng, Năm Hạnh, Ba Sang, vì các đồng chí là người vừa đề xuất chủ trương, vừa tổ chức thực hiện... Mỗi lần gặp tôi các đồng chí đều báo cáo là Ba làm ăn có lãi nhiều.”

Đến nay càng rõ ra việc nhận xét làm ăn lỗ lãi chỉ dựa vào con số từ Ba Sang, Dương Văn Ba bịa đặt...

“Sau khi anh Trang Thanh Khả tự sát, Thường vụ Tỉnh ủy Minh Hải có cử đoàn kiểm tra xem xét, nhưng đoàn không đánh giá một cách đầy đủ thực tế khách quan, Thường vụ Tỉnh ủy, UBND không quan tâm nghiên cứu những bức thư của anh Trang Thanh Khả để lại, không thấy hết mặt tiêu cực

của Dương Văn Ba nên vẫn tiếp tục tin dùng y để gây nên những hậu quả đặc biệt nghiêm trọng như ngày nay. Trong thời gian xét xử tại phiên toà, Hội đồng xét xử đã nhận một số đơn khiếu nại của nhân dân v/v anh Trang Thanh Khả tự sát và anh Lê Văn Sử chết đuối ở Laksao yêu cầu các cơ quan pháp luật làm sáng tỏ.

“Việc này toà kiến nghị các cơ quan điều tra cần làm rõ, xem xét tiếp để tiếp tục xử lý.

“**Đến giữa năm 1987, sau khi Ban Bí thư có công văn hỏi tiếp việc sử dụng Dương Văn Ba, chính Lê Văn Bình đã đồng tình với Phạm Văn Hoài (tức Ba Hùng) cùng Trần Hữu Vịnh (tức Hai Thống) Phó Bí thư Thường trực Tỉnh uỷ Minh Hải có công văn báo cáo với Ban Bí thư Trung ương Đảng ngày 5/8/1987 vẫn còn cho rằng “Dương Văn Ba có nhiệt tình và làm có hiệu quả. Thành công mà Minh Hải đạt được có sự đóng góp đáng kể của Dương Văn Ba. Qua việc làm đó được Thường vụ chúng tôi tin cậy và tín nhiệm”.**

Hành vi phạm tội của Lê Văn Bình đã phạm vào điều 220 BLHS.

“**Xét hành vi thiếu trách nhiệm của Lê Văn Bình ở chỗ vì quá tin Dương Văn Ba, không kiểm tra sâu sát những việc làm sai trái của Ba và tổ chức Cimexcol Minh Hải, trong chừng mực nào đó có sự đồng tình với những việc làm sai trái của Ba, nên đã dẫn đến những hậu quả hết sức nghiêm trọng cho Minh Hải. Hậu quả này tuy có phần trách nhiệm của một số cán bộ lãnh đạo khác của tỉnh Minh Hải, nhưng Lê Văn Bình phải có trách nhiệm nặng hơn vì là người trực tiếp chỉ đạo Cimexcol ...”**

Đối với các “tội” nêu trên bản án trên đây, Lê Văn Bình đã nhiều lần có kiến nghị phản bác và đặc biệt là trong cuộc họp “điều trần” trước Thường trực Bộ Chính trị và Thường trực Ban Bí thư (nhiệm kỳ VII), ngày 9/3/1994. sau đây là trình bày của ông về từng tội danh trên :

1. KẾT ÁN TÔI KHÔNG CẢI TẠO ĐOÀN XE CỦA DƯƠNG VĂN BA. *Việc cải tạo đoàn xe của Dương Văn Ba như thế nào tôi đã nói rõ ở trên rồi. Ở đây tôi chỉ nói phần liên quan đến trách nhiệm của tôi thôi. Đáng tiếc là cơ quan pháp luật khi kết tội tôi lại không biết thời điểm đỏi phụ trách cải tạo. Thực sự lúc đó tôi phụ trách tuyên huấn, rồi làm Bí thư huyện Vĩnh Lợi, kể đến huyện Giá Rai mãi đến tháng 9/1983 tôi mới về công tác ở UBND tỉnh Minh Hải. Như vậy trong thời gian cải tạo đoàn xe tôi công tác tuyên huấn và ở huyện. Lúc tôi về tỉnh là thời kỳ sửa sai theo NQ 18 của Bộ Chính trị. Không lẽ tôi phải tiến hành cải tạo theo chính sách cũ và đồng thời sửa sai theo chủ trương mới. Không lẽ các anh lại nhầm lẫn đến thế. Khi kết tội bị cáo lại không biết sự việc xảy ra lúc đó họ ở đâu, làm gì, có liên quan đến vụ án không? Hay cố tình kết tội theo yêu cầu đã định, không cần biết người đó có tội hay không ?*

2. BUỘC TỘI TÔI SỬ DỤNG DƯƠNG VĂN BA MÀ ĐỂ DƯƠNG VĂN BA PHẠM TỘI. *Dương Văn Ba là một công dân Việt Nam. Việc sử dụng Dương Văn Ba hoàn toàn không sai gì cả. Nếu nói để Dương Văn Ba phạm tội phải chịu trách nhiệm hình sự thì phải nói thẳng ra rằng hiện nay, tên phạm vị toàn quốc, từ Trung ương đến tỉnh thành, nơi nào cũng có cán bộ đảng viên phạm tội, có nơi rất nghiêm trọng, thế mà tại sao cơ quan pháp luật không xét xử người lãnh đạo nào cả? Không lẽ pháp luật chỉ dành riêng cho số phận của*

tôi? Và lại vấn đề này Thường vụ Tỉnh ủy Minh Hải đã phân công 4 anh trong Thường vụ lo tổ chức Cimexcol và giúp đỡ Dương Văn Ba, như anh Trần Hữu Vịnh (Hai Thống) Phó Bí thư Thường trực ; Hoàng Hà (Ba Quân) Ủy viên Thường vụ, giám đốc Công an ; Mai Thanh An (Bảy Khế), Ủy viên Thường vụ, trưởng ban tổ chức ; Đoàn Quang Vũ (Năm Tân) ủy viên Thường vụ, Chủ nhiệm ủy ban Kiểm tra. Nếu như sử dụng Dương Văn Ba có sai thì hoàn toàn trách nhiệm không phải là tôi.

3. BUỘC TÔI TÔI LÃNH ĐẠO KHÔNG KIỂM TRA để cho Ban giám đốc Cimexcol nhập xe về bán rẻ cho cán bộ làm thiệt hại tài sản Nhà nước. việc mua bán xe Honda tôi đã có trình bày ở trên, còn trách nhiệm của tôi có liên quan đến vấn đề này hay không? Hoàn toàn không vì lúc đó tôi đang đi học ở Liên Xô, đến ngày 17/7/1987 tôi mới về đến tỉnh. Ở nhà Thường vụ Tỉnh ủy chủ trương, không lẽ lúc tôi đang học nước ngoài phải đặt đường dây liên lạc về để điều hành công việc tại tỉnh ? Vì sao cơ quan pháp luật lại ghép tôi trách nhiệm này ? Các anh có biết không, sự kết luận sai trái làm hại cả đời người, gây bao đau khổ cho gia đình tôi.

4. BUỘC TÔI BẢO LÃNH CHO CIMEXCOL VAY VỐN KINH DOANH, để lại món nợ cho Minh Hải không biết đến bao giờ trả hết. Việc Cimexcol kinh doanh lời hay lỗ tôi đã trình bày ở phần trên rõ rồi. Vấn đề nay liên quan đến trách nhiệm của tôi như thế nào ? Một công ty ra đời thực hiện cùng một lúc 2 chương trình: nhà ở nông thôn và hợp tác với Lào, ngân sách không cấp vốn, nhưng Thường vụ giao cho Ủy ban tự xoay xử tìm nguồn vốn. Như vậy nếu Ủy ban Tỉnh không bảo lãnh việc vay vốn làm sao công ty hoạt động được. Việc vay vốn kinh doanh là việc làm bình thường trong hoạt

động kinh tế. Nếu nhà bảo lãnh cho các công ty vay vốn mà có tội thì Trung ương là người có tội trước rồi mới đến các tỉnh thành có vay vốn sau, vì Trung ương nợ hàng chục tỷ ngoại tệ. Anh có dám xử không anh Phạm Hưng? Pháp luật phải công bằng chứ ! Không lẽ chỉ dành riêng cho tôi. Nhưng phải chi bảo lãnh cho Cimexcol vay vốn kinh doanh thua lỗ bị bắt tội cũng còn có lý, đảng này có lãi hàng triệu đô la thì tại sao lại bắt tội, đúng ra phải có công mới phải.

5. KẾT TỘI TRÁCH NHIỆM CỦA TÔI TRONG VỤ ÁN TRANG THANH KHẢ GIÁM ĐỐC Cty gỗ tự sát năm 1984 (nghi Dương Văn Ba ám hại). Vấn đề này Thường vụ Tỉnh ủy phân công anh Tống Kỳ Hiệp (Tám Khanh) lúc đó là Trưởng ban Nội chính phụ trách, cùng với các ngành pháp luật tiến hành điều tra làm rõ và đã có kết luận không có dấu hiệu gì do Dương Văn Ba ám hại. Không lẽ tôi chỉ đạo cái chết của Trang Thanh Khả nên có tội. Giả thiết cái chết đó có liên quan đến vụ án Cimexcol là người chịu trách nhiệm là anh Tống Kỳ Hiệp chứ không phải là tôi, vì anh Tống Kỳ Hiệp được phân công phụ trách vấn đề này ...

"Những vấn đề trên tôi có trình bày tại phiên tòa, lúc thẩm vấn, cũng như khi phát biểu lời sau cùng. Nhưng Hội đồng xử án không xem xét đến. Đến giờ phút này tôi cũng không biết mình có tội gì mà phải lãnh án tù. Mọi quyền lợi đều bị xóa sạch. Gia đình tôi phải gánh lấy sự đau khổ khôn lường. Tôi không thể nào tưởng tượng nổi những người đại diện cho công lý lại làm những việc đầy ác ý, phi đạo lý như thế. Tại sao những việc đầu đầu từ đời nào rồi gom lại áp đặt cho tôi, để kết án cho bằng được !!!" (Trích tường thuật cuộc họp ngày 9/3/1994)

TẠI SAO ?

Người đọc có thể tự tìm ra giải đáp khi đem so sánh từng lời buộc tội trong bản án với lời trình bày trên đây của Lê Văn Bình. Nhưng câu trả lời hùng hồn nhất có lẽ là của ông Tổng Kỳ Hiệp tức Tám Khanh, ủy viên thường vụ Tỉnh ủy Minh Hải, Trưởng ban Nội chính, thành viên đại diện Tỉnh ủy Minh Hải trong ban chuyên án Cimexcol.

Bản tường thuật cuộc họp ngày 9/3/1994, ở trang 20 có đoạn viết :

“... Khi anh Ba Vị dứt lời, anh Sáu Hậu kêu các anh Thường vụ Minh Hải phát biểu. Anh Tám Khanh đứng lên xin thay mặt Thường vụ có ý kiến. Theo được biết anh Tám Khanh có chuẩn bị bài viết sẵn, nhưng không đọc, chỉ nói:” Vụ án Cimexcol lúc đầu khởi tố là vụ án chính trị, theo thư từ tố cáo của cán bộ về hưu cũng như đương chức tỉnh Minh Hải là Dương Văn Ba đưa vào công ty hơn 40 người của chế độ cũ, thao túng và vô hiệu hóa Ban giám đốc Cimexcol để hoạt động chống Cách mạng. Nhưng trong quá trình tiến hành vụ án, từ đoàn anh Trần Kiên cho đến đoàn thanh tra 54 không tìm thấy dấu hiệu gì về hoạt động chống CM cả. Vì vậy mới chuyển qua vụ án kinh tế. Nhưng chuyển qua kinh tế tôi không biết, mặc dù tôi là thành viên Ban chuyên án, tôi chỉ dự các cuộc họp báo cáo, tôi không đi vào các vấn đề cụ thể. Đến khi đưa vụ án ra xử, theo ý kiến của lãnh đạo Trung ương là phải đưa một người lãnh đạo của Minh Hải ra mới xử số kia được, nếu không số kia sẽ đấu tranh thì phức tạp, không xử họ được. Do đó lúc đầu chọn đưa anh Ba Hùng ra vì anh ba Hùng lúc bấy giờ là chủ tịch, nhưng anh Nguyễn Đức Tâm nói:” anh Ba Hùng đã về hưu đưa ra xử không có ý nghĩa, phải chọn người đương chức, nên chọn Năm Hạnh”. Lúc đó anh Ba Hương (tức Lâm Văn Thê) Thứ trưởng Bộ Nội Vụ, kêu

chúng tôi nói với Năm Hạnh ra tòa đừng nói gì cả, chỉ nhận là thiếu trách nhiệm được rồi, để xử bọn kia thôi.” Nhưng Năm Hạnh không làm như vậy, trái lại khi ra tòa còn phát biểu bào chữa cho Cimexcol ...”

Lê Văn Bình, trước Thường trực Bộ Chính Trị và Thường trực Ban Bí thư Trung ương Đảng ngày 9/3/1994 đã ví cách xét xử này với một kiểu “bình chọn thi đua”. Nhưng bình chọn thi đua là để được khen thưởng, chứ có để bị xử tội bao giờ. Vì vậy có người đã ví cách xử này với cách bắt đếm 1, 2, 3 rồi tùy hứng chỉ định số chẵn hay số lẻ ra khỏi hàng để ... “sơ chung thẩm” luôn cho tiện.